

ELSAESSER, Thomas; HAGENER, Malte. *Introducción a la teoría del cine*. Traducción Valeria CAMPORESI. Madrid: Universidad Autónoma de Madrid, 2015. Libros para conocer y saber, 1. 256 pàgs. [15 x 21].

Traducció de l'obra *Filmtheorie zur Einführung*, llibre de referència per als estudiosos del cinema internacional i que ha estat traduït a diversos idiomes: anglès, francès, italià, etc. Es mostren les modes i tendències que determinen la pràctica cinematogràfica, juntament amb les teories realistes i formalistes. El cinema és una construcció; pot ser plantejat des de diverses perspectives i requereix un espectador que interpreti i compregui el contingut i la resta d'aspectes que es mostren a la pantalla. El volum està dividit en set capítols, en els quals es tracten els aspectes: 1) finestra-marc, o la manera de compondre la imatge; 2) porta-pantalla; es a dir la interrelació entre l'espectador i el cinema, juntament amb les diverses maneres d'apropar-se a la narració; 3) mirall-rostre o els continguts relectants i reflexius del cinema, així com la teoria psicoanalítica que partia de la personalitat per apropar-se a l'entorn exterior. La manera que te el cinema d'identificar els personatges i mostrar-los, tenint en compte el primer pla de la imatge; 4) ull-mirada, remet a les teories cinematogràfiques dels anys seixanta del s. XX: l'influència del panòptic de Michel Foucault i les teories postestructuralistes de Jacques Lacan. També es refereix a la forma de captar les imatges mediatitzada per l'enfocament de les persones que observen la filmació i els seus prejudicis; 5) pell-tacte, o el contacte espacial amb els objectes i persones de l'entorn. Es relaciona amb la posició de la fenomenologia com a forma de percepció i captació; 6) acústica-espai, o la importància del so en relació amb un contexte, Es destaca la informació emesa pel so per condicionar situacions concretes que afecten a l'espectador en la seva percepció; 7) el cervell com a pantalla o la relació cos-ment. Els autors basen en els plantejaments de Gilles Deleuze per la captació de les imatges en moviment i amb so. S'analitza el constructivisme i les seves propostes. També es recullen els plantejaments d'altres filòsofs: el vitalisme d'Henri Bergson, l'home com a ésser en el món de Martin Heidegger o la dialèctica negativa de Theodor Adorno, serveixen per a revisar com aquestes orientacions poden quedar expresades en algunes filmacions i es mostren en el desenvolupament de les seqüències i la trama. El darrer capítol 8) és una conclusió que ens apropa al món de la imatge digital i a la manera que aquesta tecnologia ha canviat la percepció de l'entorn, i de les imatges. Finalment, s'inclou un apartat bibliogràfic.

Els autors a cada capítol es refereixen a escenes i films en els que es mostren els aspectes que tracten. Per tant, presuposen que el lector té un coneixement cinematogràfic, sobretot de les obres que han aportat novetats dins del cap de la percepció i la presentació de situacions. La panoràmica i la percepció de detalls són dues maneres d'apropar-nos a la realitat; així com el marc ens connecta amb les teories formalistes i la finestra amb les realistes. Cal recordar l'obra de Rudolf Arnheim: *El cine como arte* (1932), en la qual analitzava els mitjans i el concepte de *Gestalt*, per

asociar formes i combinar-les per aconseguir un coneixement. S'inclouen els plantejaments d'Sergei Einsenstein, i André Bazin sobre la seva pròpia forma d'interpretar la realitat. Tots aquests autors consideren el cinema com una finestra construïda.

El cinema digital i la realitat virtual han incorporat una nova percepció de la presència. S'ha millorat la qualitat del so i de la imatge i s'ha modificat la manera d'apropar-nos al cinema per mitjà de l'ordinador i els equips domèstics. Els criteris han canviat i altres mitjans com Google, you Tube, etc. han imposat una nova manera d'interpretar les coses. Des del cinema mut i les teories d'Einsenstein sobre el muntatge cinematogràfic, en el qual els elements importants havien de quedar implícits per què l'espectador els pogués capturar, ha transcorregut un segle. Einsenstein va crear una tipologia de muntatge a finals dels anys 20 del s. XX. En l'actualitat, els seus plantejaments poden ajudar-nos a entendre un determinat tipus de cinema, si bé els paràmetres actuals s'escapen d'aquesta orientació.

IHE

(Secretaria de la revista)

Traducción de la reseña anterior:

Traducción de la obra *Filmtheorie zur Einführung*, libro de referencia para los estudiosos del cine y que ha sido traducido a diversos idiomas: inglés, francés, italiano, etc. Se muestran las modas y tendencias que determinan la práctica cinematográfica, junto con las teorías realistas y formalistas. El cine es una construcción; puede ser planteado desde diversas perspectivas y requiere un espectador que interprete y comprenda el contenido y el resto de aspectos que se muestran en la pantalla. El volumen se encuentra dividido en siete capítulos, en los cuales se tratan los siguientes aspectos: 1) ventana-marco, o la manera de componer la imagen; 2) puerta-pantalla; es decir la interrelación entre el espectador y el cine, junto con las diversas maneras de aproximarse a la narración; 3) espejo-rostro o los contenidos relectantes y reflexivos del cine, así como la teoría psicoanalítica que partía de la personalidad para aproximarse al entorno exterior. La manera que tiene el cine de identificar los personajes y mostrarlos, teniendo en cuenta el primer plano de la imagen; 4) ojo-mirada, remite a las teorías cinematográficas de los años sesenta del s. XX: la influencia del panóptico de Michel Foucault y las teorías postestructuralistas de Jacques Lacan. Se refiere también a la forma de captar las imágenes mediatizadas por el enfoque de las personas que observan la filmación y sus prejuicios; 5) piel-tacto, o el contacto espacial con los objetos y personas del entorno. Se relaciona con la posición de la fenomenología como forma de percepción y captación; 6) acústica-espacio, o la importancia del sonido en relación con un contexto. Se destaca la información emitida por el sonido para condicionar

situaciones concretas que afectan al espectador en su percepción; 7) el cerebro como pantalla, o la relación cuerpo-mente. Los autores se basan en los planteamientos de Gilles Deleuze para la captación de las imágenes en movimiento y con sonido. Se analiza el constructivismo y sus propuestas. También se recogen los planteamientos de otros filósofos: el vitalismo de Henri Bergson, el hombre como ser en el mundo de Martin Heidegger o la dialéctica negativa de Theodor Adorno, sirven para revisar como estas orientaciones pueden quedar expresadas en algunas filmaciones y se muestran en el desarrollo de las secuencias y la trama. El último capítulo (8) es una conclusión que nos acerca al mundo de la imagen digital y a la manera como esta tecnología ha cambiado la percepción del entorno, y de las imágenes. Finalmente, se incluye un apartado bibliográfico.

Los autores en cada capítulo se refieren a escenas y películas en las que se muestran los aspectos que tratan. Por lo tanto, presuponen que el lector tiene un conocimiento cinematográfico, sobretodo de las obras que han aportado novedades dentro del campo de la percepción y la presentación de situaciones. La panorámica y la percepción de detalles son dos modos de aproximarnos a la realidad; así como el marco nos conecta con las teorías formalistas y la ventana con las realistas. Debemos recordar la obra de Rudolf Arnheim: *El cine como arte* (1932), en la cual analizaba los medios y el concepto de *Gestalt*, para asociar formas y combinarlas con el fin de conseguir un conocimiento. Se incluyen los planteamientos de Sergei Eisenstein, o André Bazin sobre el modo de interpretar la realidad. Todos estos autores consideran el cine como una ventana construida.

El cine digital y la realidad virtual han incorporado una nueva percepción de la presencia. Se ha mejorado la calidad del sonido y de la imagen y se ha modificado la manera de aproximarnos al cine a través del ordenador y los equipos domésticos. Los criterios han cambiado y otros medios como Google, YouTube, etc. han impuesto una nueva manera de interpretar las cosas. Desde el cine mudo y las teorías de Eisenstein sobre el montaje cinematográfico, en el cual los elementos importantes habían de quedar implícitos para que el espectador los pudiera captar, ha transcurrido un siglo. Eisenstein creó una tipología de montaje a finales de los años 20 del s. XX. En la actualidad, sus planteamientos pueden ayudarnos a entender un determinado tipo de cine, si bien los parámetros actuales se escapan de esta orientación.

IHE
(Secretaría de la revista)